

חוק הקאדרים (תיקון מס' 10), התשס"ב-2002*

1. מטרתו העיקרית של חוק זה היא לקבוע, בין השאר, תנאי כשירות למינוי קאדרים; מטרה לענין ההשכלה נקבעו שני מסלולים עקב חוסר בלימודים סדירים בארץ של הדין השרעי.
2. בחוק הקאדרים, התשכ"א-1961' (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1, בהגדרה "קאדרי", תיקון סעיף 1 הסיפה המתחילה במילים "כמשמעותם בחוק" – תימחק.
3. במקום סעיף 2 לחוק העיקרי יבוא:
- "כשירות 2. (א) כשיר להתמנות לקאדרי כל מוסלמי שהוא –
- (1) בעל השכלה דתית גבוהה בדין השרעי והשכלה גבוהה בלימודי האיסלאם להנחת דעתה של ועדת המינויים, או עורך דין שהוא חבר בלשכת עורכי הדין ועסק בעריכת דין, ברציפות או לסירוגין, לא פחות מחמש שנים;
- (2) בעל אורח חיים ואופי ההולמים את מעמדו של קאדרי במדינת ישראל;
- (3) מלאו לו שלושים שנים לפחות;
- (4) עמד בהצלחה בבחינות בכתב שקבעה ועדה בוחנת, כמשמעותה בסעיף קטן (ב).
- (ב) חברי הועדה הבוחנת יהיו, נשיא בית הדין השרעי לערעורים והוא יהיה היושב ראש, חבר כנסת מוסלמי שתבחר ועדת המינויים, ואדם נוסף שכהן בעבר כקאדרי או שהוא עורך דין שעסק בעריכת דין כאמור בסעיף קטן (א1), שימנה שר המשפטים.
- (ג) שר המשפטים, בהתייעצות עם נשיא בית הדין השרעי לערעורים, יקבע את סררי הבחינה."
4. בסעיף 3 לחוק העיקרי, במקום "שר הדתות" יבוא "שר המשפטים". תיקון סעיף 3
5. בסעיף 4 לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "שני קאדרים שייבחרו על ידי חבר הקאדרים" יבוא "נשיא בית הדין השרעי לערעורים וקאדרי נוסף שיבחר חבר הקאדרים", במקום "שר הדתות" יבוא "שר המשפטים" ובמקום "שייבחרו על ידי המועצה המשפטית" יבוא "שתבחר המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין".
- (2) בסעיף קטן (ג), במקום "שר הדתות" יבוא "שר המשפטים".
6. בסעיף 5 לחוק העיקרי, בכל מקום, במקום "שר הדתות" יבוא "שר המשפטים". תיקון סעיף 5
7. אחרי סעיף 5 לחוק העיקרי יבוא:
- "מינוי קאדרי 5א. (א) מינוי קאדרי לבית הדין השרעי לערעורים ייעשה בדרך הקבועה לבית הדין השרעי לערעורים בסעיפים 3, 4 ו-5.
- * נתקבל בכנסת ביום ט"ו באב התשס"ב (24 ביולי 2002); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק 2932, מיום ח' בחשוון התשס"א (6 בנובמבר 2000), עמ' 125.
- ¹ ס"ח התשכ"א, עמ' 118; התש"ס, עמ' 198.

(ב) שר המשפטים, בהסכמת המועמד ובהסכמת נשיא בית הדין השרעי לערעורים, רשאי למנות קאדי לכהונה בפועל בבית הדין השרעי לערעורים; כהונה בפועל לפי סעיף זה, ברציפות או לסירוגין, לא תהיה לתקופה של יותר משנה אחת מתוך תקופה של שלוש שנים.

(ג) קאדי שנתמנה לכהונה בפועל והתחיל בדיון, מוסמך לסיימו גם לאחר תום תקופת מינויו וכן הוא יהיה מוסמך לדון גם בענין הנתון לסמכות בית הדין שבו הוא מכהן דרך קבע, ובלבד שלא ידון באותו ענין בשתי ערכאות.

8. במקום סעיף 6 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיף 6
והוספת סעיפים
א4 עד א6

6. (א) שר המשפטים, באישור הועדה, ימנה נשיא לכית הדין השרעי לערעורים מקרב הקאדים של בית הדין השרעי לערעורים.

נשיא בית
הדין השרעי
לערעורים

(ב) מינוי כאמור בסעיף קטן (א) יהיה לתקופה של עשר שנים.

(ג) הסתיימה כהונתו של נשיא בית הדין השרעי לערעורים לפי הוראות סעיף 11 או שהוא נפטר, רשאי שר המשפטים למנות נשיא זמני לבית הדין השרעי לערעורים מקרב הקאדים של בית הדין השרעי לערעורים לתקופה שלא תעלה על שלושה חודשים.

א6. (א) בית הדין השרעי לערעורים ידון בשלושה, ואולם אם מספר הקאדים המכהנים בו פחת משלושה או שנבצר מאחד מהם לשבת בדיון, רשאי בית הדין לערעורים לדון בשניים.

בית הדין השרעי
לערעורים - הרכב
והכרעות

(ב) נחלקו דעות הקאדים בבית הדין השרעי לערעורים, תכריע דעת הרוב; באין רוב לדעה אחת - תכריע דעתו של נשיא בית הדין השרעי לערעורים ואם הוא אינו יושב בדיון באותו הרכב, תכריע דעתו של הותיק שבקאדים ובין בעלי ותק שווה - הקשיש שבהם.

(ג) בבקשות לצווי ביניים, לצווים זמניים ולהחלטות ביניים אחרות, מוסמך לדון כדן יחיד נשיא בית הדין השרעי לערעורים או קאדי של בית הדין השרעי לערעורים שנשיא בית הדין הסמיכו לכך.

ב6. (א) בעל דין רשאי לבקש שקאדי מסוים יפסול עצמו מלישב בדיון אם קיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט.

טענת פסלות

(ב) נטענה טענת פסלות נגד קאדי, יחליט בה אותו קאדי לאלתר ולפני שייתן כל החלטה אחרת.

(ג) על החלטת קאדי בענין פסלות רשאי בעל דין לערער לפני בית הדין השרעי לערעורים; בערעור ידון נשיא בית הדין השרעי לערעורים, או הרכב כאמור בסעיף א6 או קאדי של בית הדין השרעי לערעורים, הכל כפי שיקבע הנשיא.

א6. ענין שהובא או שיש להביאו לפני בית דין שרעי במקום אחד, רשאי נשיא בית הדין השרעי לערעורים או קאדי של בית הדין השרעי לערעורים, שנשיא בית הדין הסמיכו לכך, להורות שיהיה נידון בבית דין שרעי במקום אחר, ובלבד שלא תינתן הוראה לפי סעיף זה לאחר התחלת הדיון אלא בהסכמת הקאדי שדן בענין.

העברת ענין
למקום אחר

- 9א. (א) מקום מושבו של בית הדין השרעי לערעורים הוא ירושלים.
 (ב) שר המשפטים יקבע את מקומות מושבם ואת אזורי שיפוטם של
 בתי הדין השרעיים וכן רשאי הוא לקבוע מקום מושב נוסף של בית הדין
 השרעי לערעורים.
 (ג) בית דין שרעי רשאי לשבת לדין בענין מסוים, כולו או מקצתו,
 במקום שאינו מקום מושבו, בהסכמת נשיא בית הדין השרעי לערעורים,
 אם ראה לעשות כן למען הצדק או למען יעילות הדין."

"מקומות מושב
ואזורי שיפוט

10. (א) שר המשפטים, בהתייעצות עם נשיא בית הדין השרעי
 לערעורים ועם חבר הקאדים, יקבע את סדרי המינהל של בתי הדין
 השרעים וימנה, בהתייעצות עם נשיא בית הדין השרעי לערעורים, מנהל
 לבתי הדין, בין שהוא קאדי ובין שאינו קאדי, שיהיה אחראי בפניו על
 ביצוע סדרי המינהל.
 (ב) לא ימונה מנהל לבתי הדין השרעיים מן שאינו קאדי, אלא אם
 כן הוא עורך דין שעסק בעריכת דין כאמור בסעיף 2(א)(1).
 (ג) מינויו של מנהל בתי הדין השרעיים א... טעון מכתב."

"סדרי מינהל
ומינוי מנהל

11. בסעיף 11 לחוק העיקרי, בפסקה (1), אחרי "בצאתו לקצבה" יבוא "או בסיום תקופת
 כהונתו כאמור בסעיף 6(ב)".

12. בסעיף 12 לחוק העיקרי, במקום "לשר הדתות" יבוא "לשר המשפטים" ובמקום "שר
 הדתות" יבוא "שר המשפטים".

13. בסעיף 13א לחוק העיקרי, במקום "כראש" יבוא "כנשיא".

15. קאדי לא יעסוק בעיסוק נוסף ולא ימלא תפקיד ציבורי, אלא
 בהסכמת נשיא בית הדין השרעי לערעורים ושר המשפטים."

15. בסעיף 16 לחוק העיקרי, במקום "שר הדתות" יבוא "שר המשפטים" ובמקום "ראש"
 יבוא "נשיא".

- (1) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) בית הדין המשמעתי יהיה של שלושה שהם: נשיא בית הדין השרעי
 לערעורים ואם נבצר מנשיא בית הדין השרעי לערעורים לדין בענין - הקאדי
 בעל הותק הגדול בבית הדין השרעי לערעורים; שופט מחוזי או שופט מחוזי
 שיצא לקצבה, שימנה נשיא בית המשפט העליון; אדם הכשיר להיות שופט
 מחוזי, שיתמנה על ידי המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין; שניים לפחות
 מבין חברי בית הדין יהיו מוסלמים."

- (2) בסעיף קטן (ג), במקום "ראש" יבוא "נשיא".

17. בסעיף 18 לחוק העיקרי, במקום "שר הדתות" יבוא "שר המשפטים". תיקון סעיף 18

18. אחרי סעיף 18 לחוק העיקרי יבוא: הוספת סעיף 18א

"אמצעי המשמעת 18א. אמצעי המשמעת שבית הדין המשמעתי מוסמך להטיל הם:

(1) הערה;

(2) התראה;

(3) נזיפה;

(4) העברה למקום כהונה אחר;

(5) העברה מן הכהונה."

19. בסעיף 19 לחוק העיקרי, במקום "שר הדתות" יבוא "שר המשפטים". תיקון סעיף 19

20. בסעיף 21 לחוק העיקרי, במקום "שר הדתות" יבוא "שר המשפטים" ובמקום "ראש" יבוא "נשיא". תיקון סעיף 21

21. סעיף 26 לחוק העיקרי – בטל. ביטול סעיף 26

22. האמור בסעיף 28 לחוק העיקרי, יסומן "(א)" ובו בכל מקום, במקום "שר הדתות" יבוא "שר המשפטים", במקום "ראש" יבוא "נשיא", המילים "ועם שר המשפטים" – יימחקו, ואחריו יבוא:

"(ב) שר המשפטים, בהסכמת נשיא בית הדין השרעי לערעורים, יקבע את סדרי הדין והנהוג לפני בתי הדין השרעיים."

23. בחוק בתי הדין השרעיים (אישור מינויים), התשי"ד-1953², בסעיף 3, הסיפה החל במילים "הרכבו של בית דין זה" – תימחק. תיקון חוק בתי הדין השרעיים (אישור מינויים) – מס' 2

24. (א) תחילתו של חוק זה 60 ימים מיום פרסומו. תחילה ותחולה

(ב) מי שמכהן כקאדי ביום תחילתו של חוק זה, כשיר להתמנות לקאדי של בית הדין השרעי לערעורים, אף אם הוא לא עומד בתנאים שבסעיף 2 לחוק העיקרי, כנוסחם בסעיף 3 לחוק זה.

(ג) ראש בית הדין השרעי לערעורים שכיהן ערב תחילתו של חוק זה ייקרא נשיא בית הדין השרעי לערעורים והוראות סעיף 6(ב) לחוק העיקרי כנוסחן בסעיף 8 לחוק זה לא יחולו עליו.

אשר אוחנה
השר לעניני דתות

אריאל שרון
ראש הממשלה

אברהם בורג
יושב ראש הכנסת

משה קצב
נשיא המדינה

² ס"ח התשי"ד, עמ' 43; התשכ"א, עמ' 118.